

The Energy of Klal Yisrael's Communal Chessed

שמות פרק ל"ה

(ד) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-כָּל-עַדְת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר-צִוָּה ד' לֵאמֹר:
 (ה) קָחוּ מֵאֲתַכֶּם תְּרוּמָה לַד' כָּל נְדִיב לִבּוֹ יְבִיֵּאֶה אֶת תְּרוּמַת ד' זָהָב וְכֶסֶף וְנַחֲשֶׁת
 (כ) וַיֵּצְאוּ כָל-עַדְת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל מִלִּפְנֵי מֹשֶׁה: (כא) {שְׁנֵי} וַיָּבֹאוּ כָל-אִישׁ אֲשֶׁר-נָשְׂאוֹ לִבּוֹ וְלֹל אֲשֶׁר נָדְבָה רוּחוֹ
 אֹתוֹ הֵבִיאוּ אֶת-תְּרוּמַת ד' לְמִלְאֶכֶת אֹהֶל מוֹעֵד וְלְכָל-עֲבֹדָתוֹ וְלַבְגָּדֵי הַקֹּדֶשׁ:

אור החיים שמות ל"ה:כ'

ויצאו כל עדת בני ישראל – פירוש שיצאו כולם כאחד בזריזות להביא ולא היה בהם אחד שנתעכב מחבירו.

שמות פרק ל"ו

(ג) וַיִּקְרְאוּ מִלִּפְנֵי מֹשֶׁה אֶת כָּל-הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר הֵבִיאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִלְאֶכֶת עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ וְלָהֶם
 הֵבִיאוּ אֵלָיו עוֹד נְדָבָה בְּבִקְרָא בְּבִקְרָא: (ד) וַיָּבֹאוּ כָל-הַחֲכָמִים הָעֹשִׂים אֶת כָּל-מִלְאֶכֶת הַקֹּדֶשׁ אִישׁ-אִישׁ
 מִמִּלְאֲכָתוֹ אֲשֶׁר-הֵמָּה עֹשִׂים: (ה) וַיֹּאמְרוּ אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר מִרְבִּים הָעָם לְהֵבִיא מִדֵּי הָעֲבֹדָה לְמִלְאֲכָה
 אֲשֶׁר-צִוָּה ד' לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ: (ו) וַיֵּצֵא מֹשֶׁה וַיַּעֲבִירוּ קוֹל בְּמַחְנֵהוּ לֵאמֹר אִישׁ וְאִשָּׁה אֶל-יַעֲשׂוּ-עוֹד מִלְאֲכָה
 לְתְרוּמַת הַקֹּדֶשׁ וַיִּכְלָא הָעָם מִהֵבִיא: (ז) וְהַמִּלְאֲכָה הַיְתֵה דִים לְכָל-הַמִּלְאֲכָה לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ וְהוֹתִיר:

רמב"ן שמות ל"ו:ה'

והזכיר הכתוב: מרבים העם להביא – לשבח את העם המביאים בנדבתם, ולפאר החכמים בנאמנותם, וגם הנגיד עליהם משובח בזה שהעביר קול במחנה למנעם, כי אין חפץ בכספם וזהבם כשאר המושלים בעמים, כענין שאמר: לא חמור אחד מהם נשאתי (במדבר ט"ז:ט"ו).

אור החיים שמות ל"ו:ז'

דים וגו' והותר – הם ב' דברים הפכיים אם דים אינו הותר ואם הותר אינו דים, וכאן אין מקום לומר לא זו אף זו לצד ששניהם סוג אחד ובחינה אחת ואין דרך לעשות סוג א' ב' סוגים כי יש בנשמע הכחשה, ועוד לא היה צריך לומר דים אלא והמלאכה היתה הותר לכל המלאכה, ועוד כל הכתוב מיותר שהרי אמר למעלה מרבים העם להביא מדי העבודה למלאכה ופשיטא שלא אמרו כן עד ששערו ומה צורך עוד לומר והמלאכה וגו'.

ואולי שישמיענו הכתוב חיבת בני ישראל בעיני המקום כי לצד שהביאו ישראל יותר משיעור הצריך חש ה' לכבוד כל איש שטרחו והביאו ונכנס כל המובא בית ה' במלאכת המשכן, וזה שיעור הכתוב והמלאכה אשר צוה ה' לעשות במשכן הספיקה להכנס בתוכה כל המלאכה שעשו בני ישראל הגם שהותר פירוש שהיה יותר מהצריך הספיק המקבל לקבל יותר משיעורו על ידי נס. או על זה הדרך והמלאכה שהביאו היתה דים לא חסר ולא יותר הגם שהיתה יותר כפי האמת והוא אומרו והותר כי נעשה נס ולא הותר.

שמות ל"ה

(כז) וְהַנְּשָׂאִים הֵבִיאוּ אֶת אַבְנֵי הַשֹּׁהַם וְאֶת אַבְנֵי הַמְּלָאִים לְאַפֹּדוֹ וְלַחֹשֶׁן:

רש"י שם

והנשואם הביאו – אמר ר' נתן (ספרי במדבר ז'ג'): מה ראו הנשיאים להתנדב בחנוכת המשכן בתחילה, ובמלאכת המשכן לא התנדבו בתחילה? אלא כה אמרו נשיאים: יתנדבו ציבור מה שמתנדבין, ומה שמחסרין אנו משלימין. כיון שהשלימו ציבור את הכל, שנאמר: והמלאכה היתה דים (שמות ל"ז:ז'), אמרו נשיאים: מה עלינו לעשות? הביאו את אבני השהם. לכך התנדבו בחנוכתו תחילה. ולפי שנתעצלו תחלה, נחסרה אות משמם – והנשיאים כתוב.

מסכת מגילה כ"ט

מתניתין: ראש חדש אדר שחל להיות בשבת קורין בפרשת שקלים חל להיות בתוך השבת מקדימין לשעבר ומפסיקין לשבת אחרת.
גמרא: תנן היום באחד באדר משמיעין על השקלים ועל הכלאים. בשלמא על הכלאים דזמן זריעה היא אלא על השקלים מנלן. אמר רבי טבי אמר רבי יאשיה דאמר קרא {במדבר כ"ח:י"ד} "זאת עולת חודש בחדשו" אמרה תורה חדש והבא קרבן מתרומה חדשה. וכיון דבניסן בעי אקרובי מתרומה חדשה קדמינן וקרינן באחד באדר כי היכי דליתו שקלים למקדש.

רמב"ם הלכות שקלים א:ט

(ט) באחד באדר משמעין על השקלים, כדי שיכין כל אחד ואחד מחצית השקל שלו, ויהיה עתיד ליתן. בחמישה עשר בו ישבו השולחניין בכל מדינה ומדינה, ותובעין בנחת. כל מי שיתן להם, יקבלו ממנו, ומי שלא נתן, אין כופין אותו ליתן. בחמישה ועשרים בו ישבו במקדש לגבות, ומכאן ואילך כופין את מי שלא נתן עד שיתן, וכל מי שלא יתן ממשכנין אותו, ולוקחין עבטו בעל כרחו, ואפילו כסותו:

שולחן ערוך אורח חיים תרפ"ה:א'

(א) ראש חדש אדר הסמוך לניסן שחל להיות בשבת, קורין פרשת שקלים שהיא כי תשא, עד ועשית פיור נחשת, ומפטיר: ויכרת יהוידע; ומוציאין לשלשה ספרים: באחת קורא פרשת השבוע, ובשני של ראש חדש, ובשלישי קורא מפטיר בפרשת שקלים.

משנה ברורה שם

(א) ר"ח אדר וכו' – אבאר בקיצור ענין ד' פרשיות. והוא. חז"ל תקנו לקרות ד' פרשיות בשנה מר"ח אדר עד ר"ח ניסן לזכרון ד' דברים והם אלו. הראשונה היא פרשת שקלים לזכרון מצות מחצית השקל שיתבאר בסמוך שהיו מחוייבים ליתן ללשכה לקרבן התמיד בכל שנה.
 (ב) קורין פרשת שקלים – דאמר קרא זאת עולת חודש בחדשו לחדשי השנה והאי לחדשי יתירא הוא אלא אמרה תורה יש לך חודש שאתה צריך לחדשו בהבאת עולות תמידין ומוספין מתרומה חדשה וזהו ניסן דגמרינן בגמרא בג"ש שחודש זה הוא חודש ניסן וכיון דבניסן בעי לאקרובי מתרומה חדשה לכך מקדימין ומשמיעין על השקלים באדר הסמוך לו שיביאו שקליהם בר"ח ניסן ואנו משלמין פרים שפתינו בקריאת הפרשה של כי תשא דכתיב בה ענין השקלים....
 ... אם טעו וקראו הפרשיות והמגילה באדר ראשון צריך לחזור ולקרות המגילה בשני ולענין הפרשיות בב"י משמע דא"צ לחזור אבל בד"מ ובא"ר כתבו דצריך לחזור:

מסכת תענית כט.

אמר רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב: כשם שמשנכנס אב ממעטין בשמחה - כך משנכנס אדר מרבין בשמחה.

רש"י שם

משנכנס אדר - ימי נסים היו לישראל: פורים ופסח.

הליכות שלמה פורים פרק יח הערה 36

ואמר רבנו דהא דאמרו "מרבין בשמחה" אין הכוונה שיש להרבות בפעולות של שמחה דוקא אלא עיקר הכוונה להסיר מלבו בימים אלו כל דאגה ועצב.

שפת אמת תענית שם

שם בגמ' כשם משנכנס אב ממעטין בשמחה כך משנכנס אדר מרבין בשמחה, לולי פירש"י משום פורים ופסח, ויותר נראה מהא דתלי ל"י באב משום שבאדר הי' קיום הקרבנות והמקדש דבאדר זמן שקלים לחדש בניסן התרומה חדשה ונדבו בנ"י בשמחה שקלי הקודש וכמבואר כמה פעמים בפסוק כשהתנדבו בנ"י למקדש הי' שמחה גדולה בעולם, וכיון שקבלו עליהם בשמחה נדבת הלשכה עדיין השמחה נמצא באדר וכשקורין פ' שקלים מתעורר זה:

רמב"ם בית הבחירה א' י"א

(יא) ומצוה מן המובחר לחזק את הבנין ולהגביהו כפי כוח הציבור, שנאמר "(ו)לרומם את בית אלהינו" (עזרא ט' ט'), ומפארין אותו ומייפין כפי כוחן, אם יכולין לטוח אותו כולו בזהב ולהגדיל במעשיו הרי זו מצוה:

כסף משנה שם

(יא) ומצוה מן המובחר לחזק את הבנין וכו' – פשוט הוא. ומ"ש: אם יכולים לטוח אותו בזהב וכו' – שכן שלמה טח אותו בזהב:

מסכת כתובות נ'.

אמר רבי אילעא באושא התקינו המבזבז אל יבזבז יותר מחומש תניא נמי הכי המבזבז אל יבזבז יותר מחומש שמה יצטרך לבריות ומעשה באחד שבקש לבזבז [יותר מחומש] ולא הניח לו חבירו ומנו רבי ישבב ואמרי לה רבי ישבב ולא הניחו חבירו ומנו רבי עקיבא. אמר רב נחמן ואיתימא רב אחא בר יעקב מאי קרא {בראשית כ"ח: כ"ב} וכל אשר נתן לי עשר אעשרנו לה.

רש"י שם

המבזבז – לעניים.

מחומש – שבנכסיו שלא יצטרך לבריות.
עשר אעשרנו – שני עישורין הוו להו חומש.

מסכת כתובות ס"ז:

מר עוקבא הוה עניא בשיבביתיה דהוה רגיל לשידורי ליה ארבע מאה זוזי קל מעלי יומא דכיפורא יומא חד שדרינהו ניהליה ביד בריה אתא אמר ליה לא צריך אמר מאי חזית חזאי דקא מזלפי ליה יין ישן אמר מפנק כולי האי עייפינהו ושדרינהו ניהליה.

כי קא ניקח נפשיה אמר אייתו לי חושבנאי דצדקה אשכח דהוה כתיב ביה שבעת אלפי דינרי סיאנקי אמר זוודאי קלילי ואורחא רחיקתא קם בצדקה לפלגיה ממוניה היכי עביד הכי והאמר רבי אילעאי באושא התקינו המבזבז אל יבזבז יותר מחומש הני מילי מחיים שמא ירד מנכסיו אבל לאחר מיתה לית לן בה.

שולחן ערוך יורה דעה רמ"ט:א'

(א) שעור נתינתה, אם ידו משגת, יתן כפי צרה העניים. ואם אין ידו משגת כל כך, יתן עד חמש נכסיו, מצוה מן המבחר; ואחד מעשרה, מדה בינונית; פחות מכאן, עין רעה. וחמש זה שאמר, שנה ראשונה מהקרו, מכאן ואילך חמש שהרויח בכל שנה.

הגה: ואל יבזבז אדם יותר מחמש, שלא יצטרך לבריות (בית יוסף בשם הגמרא פ' נערה שנתפתתה). ודוקא כל ימי חייו, אבל בשעת מותו יכול אדם לתן צדקה כל מה שירצה (ג"ז שם פ' מציאת האשה ומיתי לה ר"ף נרא"ש נכ"ן ומרדכי). ואין לעשות ממעשר שלו דבר מצוה, כגון נרות לבית הכנסת או שאר דבר מצוה, רק יתנו לעניים (מהרי"ל הל' ראש השנה).

שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק א סימן קמג

ובדבר אם תקנת אושא שאל יבזבז יותר מחומש הוא איסור או רק עצה טובה, הנה מלשון הגמ' משמע שאסור דהא מקשה בכתובות דף ס"ז על מר עוקבא שחילק בשעת מיתתו פלגא מנכסיו מהא דאל יבזבז יותר מחומש ואם רק עצה טובה היה פשוט שאין שייך זה לאח"מ אבל אם הוא איסור היה סבור המקשה שלא פלוג ותיירך שמ"מ לא תקנו היכא דלא שייך הטעם. אבל בשט"מ שם משמע לפי שמפרש המדרש דיש מצוה אף ביותר מחומש באם הוא לתלמוד תורה עיי"ש. והנה לא כתב הרמב"ם הדין דאל יבזבז יותר מחומש אלא בסוף הלכות ערכין ולא בצדקה בהלכות מתנות עניים ובש"ע מפורש שהמחבר סובר דבידו משגת מחוייב ליתן כפי צורך העניים אף שהוא יותר מחומש משמע שסובר בדעת הרמב"ם שכיון שדין התורה הוא שיתן כפי צורך העניים לא תקנו רבנן לאסור וגם לא לעצה טובה בצדקה רק להקדיש אסרו. ומה שבדף נ' /כתובות/ איתא ולא הניחו ר"ע לבזבז הוא מחמת שר' ישבב לא היתה ידו משגת. עכ"פ הרמ"א שכתב ואל יבזבז יותר מחומש בצדקה פליג וסובר שאסור וכדמוכח מהא דמר עוקבא ודעת הרמב"ם והמחבר צ"ע. עכ"פ למעשה אין לבזבז יותר מחומש אם לא לחשש פקוח נפש. ידידו, משה פיינשטיין

רמב"ם מתנות עניים ז':א'

(א) מצות עשה ליתן צדקה לעניי ישראל כפי מה שראוי לעני, אם היתה יד הנותן משגת, שנאמר "פתוח תפתח את ירך לו" (דברים ט"ו:ח'), ונאמר "והחזקת בו גר ותושב וחי עמך" (ויקרא כ"ה:ל"ה), ונאמר "וחי אחיך עמך" (ויקרא כ"ה:ל"ו).

(ב) וכל הרואה עני מבקש והעלים עיניו ממנו ולא נתן לו צדקה, עבר בלא תעשה, שנאמר "לא תאמץ את לבבך ולא תקפוץ את ירך מאחריך האביון" (דברים ט"ו:ז):

רמב"ם מתנות עניים פרק ט

(א) כל עיר שיש בה ישראל חייבין להעמיד מהן גבאי צדקה, אנשים ידועים ונאמנים, שיהיו מחזרין על העם מערב שבת לערב שבת, ולוקחין מכל אחד ואחד מה שהוא ראוי ליתן ודבר הקצוב עליו, והן מחלקין המעות מערב שבת לערב שבת, ונותנין לכל עני ועני מזונות המספיקין לשבעת ימים. וזו היא הנקראת קופה של צדקה:

(ב) וכן, מעמידין גבאין שלוקחין בכל יום ויום מכל חצר וחצר פת ומיני מאכל ופירות, או מעות ממי שהוא מתנדב לפי שעה, ומחלקין את הגבוי לערב בין העניים, ונותנין לכל עני ממנו פרנסת יומו. וזה הוא הנקרא תמחוי:

(ג) מעולם לא ראינו ולא שמענו בקהל מישראל שאין להם קופה של צדקה, אבל התמחוי יש מקומות שנהגו בו ויש מקומות שלא נהגו בו. והמנהג הפשוט היום, שיהיו גבאי הקופה מחזרין בכל יום, ומחלקין מערב שבת לערב שבת:

If You Remain Silent at this Time: Concern for the Jewish People. Rav Aharon Lichtenstein

It is now that the young, passive, powerless Esther faces her moment of truth, and she prevails. She passes the test. It is now that she rises to her full stature and reveals herself—not just in title, but in essence—as a queen.

At this moment Esther realizes that what is at stake is not just a private matter involving Mordechai. She realizes the dimensions of the threat, the potential tragedy looming over the whole of *Am Yisrael*, including herself. She is no longer the anonymous Esther; she is prepared to reveal herself, to identify herself openly. She is ready to contribute, and to stand together with her nation. This Esther understands that her fate and destiny are not a private, personal matter, but rather bound up with those of the nation as a whole. And when the danger and the mission are public, then the course of action, too, will of necessity be a public one: “Go and gather all the Jews” (4:16).

Jacob Lerer, The Pledge

We all want to help Am Yisrael during this war, but sometimes it's difficult to feel like we can make a substantial difference while we're not living there. Therefore, while the passion is still strong, now's the time to commit to one day making the move which will show how deeply connected we really are to our nation and land. Now's the time to show our brothers and sisters in Israel that very soon, we'll be home with them, traversing the ups and downs of life in our homeland and becoming a proactive force in shaping the destiny of our people.